

CHƯƠNG 1995: BÀI HỌC QUA MỘT BUỔI ĂN.

Một buổi sáng tinh sương, tôi còn nằm ngủ trong barrack. Một người đàn ông lớn tuổi, ở barrack bên cạnh đi vào ngồi cạnh bên tôi hàng giờ chờ tôi thức dậy, rồi chờ tôi đánh răng, rửa mặt, rồi mời tôi đi ăn sáng và uống cà phê. “Tôi nghĩ” (*cái điểm chủ quan này luôn luôn đi theo tôi suốt một thời gian dài*) là quen biết nhau nên tôi đã nhận lời. Như tôi đã nói ở trên, tôi đối triển miên, nay được người mời đi ăn thì còn gì bằng.

Tôi dậy đánh răng, súc miệng, thay đồ,... Trong khi ấy, người cao niên này vẫn trầm lặng đợi chờ.

Ông ta tên là Nguyễn Văn Lượng, nguyên Trung Tá pháo binh của chế độ cũ, nghe nói ông từng là người có quyền thế, thường ra vào Dinh Độc Lập trước 1975. Mặc dầu biết ông nhưng không có thân cũng không hề nói chuyện với nhau. Tôi cũng không thắc mắc tại sao ông lại mời mình đi ăn sáng hôm đó. Vì khi còn ở nhà, đi ăn, đi uống với người này, người nọ là chuyện bình thường đã trở thành thói quen. Lúc ăn xong, ngồi nhâm nhi bên ly cà phê, ông nhờ tôi giúp đỡ cho gặp mặt phái đoàn của Canada. Mà lúc đó phái đoàn của Canada đến đảo cứ 6 tháng một lần, mỗi lần chỉ phỏng vấn chừng vài chục người thì thôi.

Hôm đó là ngày phái đoàn Canada đến đảo để phỏng vấn. Tôi bảo ông lên văn phòng Cao Ủy, tôi sẽ gọi ông vào (*lúc ấy tôi cũng là thông dịch viên cho các phái đoàn*). Khi lên đến văn phòng Cao Ủy, lúc đó có hàng trăm đồng bào đang chờ đợi trước cửa để chờ nghe gọi tên vào phỏng vấn. Tôi vào trong, gặp ông trưởng phái đoàn xin cho xem danh sách những người sẽ được gọi lần này. Theo sự sắp xếp, lần đó phái đoàn sẽ gọi khoảng 10 gia đình, còn tên Nguyễn Văn Lượng là cái tên đứng hàng thứ 200 mấy, xa thăm thẳm. Xem đến đây tôi mới thấy hổ. Lỡ ăn của người ta rồi sao đây? Tôi thộn mặt ra! Ông trưởng phái đoàn hỏi lý do? Tôi kể cho ông nghe và tôi nói với ông “Tôi không biết phải xử trí làm sao?” Ông nói:

- Ra ngoài gọi ông đó vào đây tôi giúp cho!

Tôi hỏi:

- Bất loa gọi à? (*Tôi không hiểu sao, đã 20 tuổi rồi mà mình còn... dốt như vậy?*).

Ông nói:

- Không! Gọi nhỏ vào đây!

Tôi đã ra ngoài gọi ông Lượng vào, vì có tôi nên ông Lượng được cho định cư tại Canada. Khác với Mỹ, chính sách của Canada lúc đó không dựa vào quân đội để làm tiêu chuẩn cho định cư mà dựa vào đoàn tụ, khả năng và nghề nghiệp.

Chuyện của ông Lượng đã giải quyết xong... Một hôm, đang ngồi trong văn phòng để soạn giáo án, thì ông Supervisor người Mỹ vào văn phòng gặp tôi, dẫn theo ông Lượng và bảo tôi huấn luyện cho ông Lượng cách thức đứng lớp, vì ông mới xin chân dạy học trong khối World Relief, The Occupational Center mà tôi đang dạy. Tôi nhận lời rồi dẫn ông Lượng xuống phòng của tôi. Tôi tận tình chỉ ông cách đứng lớp như thế nào? Không đầy 2 tuần sau, ông Lượng được đưa lên làm trưởng khối của World Relief, vì ông trưởng khối cũ đã đi và ông Lượng vì lớn tuổi, trông có vẻ đứng đắn và là sĩ quan trong quân đội nên ông được ưu đãi trong một ngôi trường do Mỹ dựng.

Vào một ngày, tôi bất chợt gặp ông Lượng trên đường, đi ngược chiều với hướng của tôi. Tôi tươi cười, mừng rỡ :

- Chú Lượng! Chú có rảnh không? Vô đây uống cà phê chú!

Ông im lặng, nhìn tôi, một cái nhìn thật là... đều cang:

- Chú là cái gì mà mời tôi đi uống cà phê?

Tôi hơi ngạc nhiên, vì thời gian đó tôi chưa có kinh nghiệm này. Cái kinh nghiệm đối diện với sự lặt lọng, xảo trá nên tôi chỉ đứng im lặng, ông thì bỏ đi...

... Nhiều năm sau này tại Mỹ, tôi tình cờ gặp lại người quen cũ ở đảo. Chị hỏi tôi:

- Tân có biết ông Lượng của Khối World Relief không?

- Dạ biết!

- Tội nghiệp ông ấy lắm! Ông bị ung thư gan đã chết trên đảo rồi! Người ta đã chôn ông tại nghĩa trang Galang....

Tôi không nói không rằng, im lặng rồi bắt sang chuyện khác... mọi mưu tính rồi cũng trở thành số 0, cũng gởi trọn dưới lòng đất của rừng sâu nước độc, có chăng còn để lại tình người khi nhớ về nhau. Người như ông Lượng, trên đời có nhiều lắm, rồi cuối cùng, có kết quả như vậy cũng không lấy gì làm lạ...